

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2025-11-10

Diarienummer:
KSN-2024-02034

Handläggare:
Shirin Khalil

Riktlinje för hämta- och lämnafunktion vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

1. **att** anta förslag till riktlinje för hämta- och lämnafunktion vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet enligt bilaga 1.

Ärendet

Gatu- och samhällsmiljönämnden har i Mål och budget fått uppdrag att tillsammans med berörda nämnder och bolag utarbeta riktlinjer för hämta- och lämnafunktion vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet. Detta för att med tillräcklig geografisk distans säkerställa trafiksäkerheten för barn som går, cyklar och åker kollektivt till dessa verksamheter.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen tillsammans med utbildningsförvaltningen, kommunledningskontoret, kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen, Uppsala arenor och fastigheter AB, Skolfastigheter AB och Uppsalaparkerings AB.

Kommunstyrelsen beslutade den 26 mars 2025 att ge berörda nämnder och kommunala bolag tillfälle att lämna synpunkter på riktlinjen. Förslag på riktlinjen remitterades också till Funktionsrätt Uppsala och UPS (Uppsala Pensionärsföreningars samarbetsråd). Remissen skickades med e-post den 11 april 2025. Remissinstanserna ombads inkomma med svar senast den 20 juni 2025. Under samrådstiden har 10 antal skriftliga synpunkter inkommit. Sammanställning av synpunkter och eventuella åtgärder utifrån dessa återfinns i bilaga 2.

Barn- och jämställdhetsperspektivet har beaktats i arbetet med riktlinjerna genom förbättrad trafiksäkerhet för barn som går, cyklar eller åker kollektivt till förskolan, skolan eller platser för idrotts-, kultur- eller fritidsverksamhet.

Föredragning

Barnkonventionen blev svensk lag den 1 januari 2020, vilket medförde högre krav på att Sveriges kommuner arbetar systematiskt med frågor som rör barns rättigheter. Detta arbete ligger i linje med Uppsala kommuns mål att bli en fossilfri välfärdskommun år 2030, där alla kommunens verksamheter måste bidra till omställningen.

En viktig del av denna omställning är att säkerställa barns rätt till en trygg och säker väg till förskola, skola och fritidsaktiviteter. Resan dit kan bidra till att stärka barnens självständighet och utveckling samt främja deras välbefinnande.

Barn ska ha möjlighet att resa självständigt genom att gå, cykla eller åka kollektivt. Trots detta visar forskningen att allt fler barn skjutsas med bil, delvis som en följd av det fria skolvalet som infördes 1992 som har lett till att många barn bor längre från sina skolor och att fler skjutsas med bil. Samtidigt leder bilskjutsandet till trafiksäkerhetsproblem för andra barn som går, cyklar eller åker kollektivt, vilket i sin tur gör att vårdnadshavare i högre grad upplever trafikmiljöerna som otrygga. Biltrafiken utanför skolor vid hämtning och lämning är ett utbrett problem i många kommuner. Det är nödvändigt att planera för säkra och trygga skolvägar på ett kontinuerligt och övergripande sätt, med barnens bästa i fokus.

För att främja en trygg och hållbar miljö kring förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet arbetar Uppsala kommun med åtgärder som ska öka trafiksäkerheten och minska biltrafiken i dess närhet. En del av lösningen är att placera hämta- och lämnplatser en bit ifrån dessa verksamheter, vilket minskar trafikchaos och skapar en säkrare miljö för barnen. Genom att integrera sådana lösningar i tidiga planeringsskeden för nya förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet kan kommunen effektivare förbättra trafiksäkerheten och uppmuntra hållbara resval.

Vid befintliga verksamheter är trafikinfrastrukturen utbyggd, vilket innebär att åtgärderna måste anpassas efter platsens förutsättningar. Beroende på platsen kan det vara möjligt att implementera effektiva åtgärder även vid befintliga miljöer såsom att arbeta med beteendeförändring i kombination med fysiska åtgärder och trafikregleringar, men möjligheterna begränsas när åtgärderna inte har beaktats från början i planeringsprocessen.

Riktlinjen för hämta- och lämnafunktion utgör en del av arbetet för att minska biltrafiken kring förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet. Genom att skapa möjligheter för hämtning och lämning av barn vid en plats som inte ligger i direkt anslutning till dessa verksamheter strävar vi efter att minska trängseln och öka trafiksäkerheten i närmiljön.

Ekonomiska konsekvenser

Åtgärder för förbättring av trafiksituationen vid befintliga förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur-, och fritidsverksamhet som görs på allmän plats görs inom ramen för gatu- och samhällsmiljönämndens budget.

Kostnaden för åtgärder kommer att beräknas individuellt för varje enskilt fall.

Kostnaden för hämta- och lämnaplatsen för nya förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur-, och fritidsverksamhet i nya detaljplaner kommer att variera beroende på förutsättningarna på platsen och övriga faktorer för den specifika verksamheten.

För byggnation av skolor och förskolor är det ofta Skolfastigheter AB som är fastighetsägare. I dessa projekt är det fastighetsägaren som finansierar hämta- och lämnaplatser, vilket leder till en ökad hyra för utbildningsnämnden. När det gäller idrotts- och fritidsanläggningar är det oftast Uppsala arenor och fastigheter som är fastighetsägare, vilket leder till en ökad hyra för idrotts- och fritidsnämnden.

För att värna om driftsekonomin för nämnderna behöver kostnaden för en hämta- och lämnaplats värderas i varje enskilt fall för att säkerställa att den är motiverad i relation till totalkostnaden. Finansieringen ska beaktas i mål- och budgetprocessen.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 10 november 2025
- Bilaga 1, Riktlinje för hämta- och lämnafunktion vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet
- Bilaga 2, Remissredogörelse

Stadsbyggnadsförvaltningen

Birgitta Pettersson
Stadsdirektör

Christian Blomberg
Biträdande stadsbyggnadsdirektör

Normerande styrdokument

Beslutsfattare:
Kommunstyrelsen

Dokumentansvarig:

Datum:
ÅÅÅÅ-MM-DD

Diarienummer:
NNN-20##-####

Riktlinje för hämta- och lämnafunktion vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet

Policy

Riktlinje

Rutin

Vägledning

Innehåll

Inledning	3
Syfte	3
Omfattning	3
Hämta- och lämnafunktion vid nya förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet	4
Hämta- och lämnafunktion vid befintliga förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet	5
Definitioner och begrepp	6
Ansvar	6
Implementering och uppföljning	6

Inledning

Trafiksäkerhet är en central fråga för att säkerställa barns och ungas trygghet när de färdas till och från förskolor, skolor samt platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet. Genom att minska biltrafiken runt dessa platser kan vi både öka trafiksäkerheten och främja ett mer hållbart och hälsosamt resande för barn och unga.

Trafiksituationen runt skolor, förskolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet är ofta komplex, med blandad trafik, parkering och hög belastning vid vissa tider på dygnet. Detta ökar risken för olyckor, vilket gör det avgörande att arbeta för att minska biltrafiken och skapa bättre förutsättningar för barn som går, cyklar eller reser kollektivt.

Syfte

Riktlinjen syftar till att stödja arbetet för en säker och hållbar trafikmiljö vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur-, och fritidsverksamhet. Målet är att skapa en trygg och säker omgivning och bidra till att fler går, cyklar eller reser kollektivt.

Omfattning

Riktlinjen gäller de nämnder, bolag och verksamheter som ansvarar för planering, projektering och drift av förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet. Riktlinjen ska tillämpas på kommunala förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet, men bör även eftersträvas inom privata verksamheter.

Riktlinjen gäller placering och planering av hämta- och lämnafunktion för angöring med bil för nya tillkommande samt för befintliga förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet.

Hämta- och lämnafunktion vid nya förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet

Vid etablering av nya verksamheter finns det goda möjligheter att från början skapa trafiklösningar som både förbättrar trafiksäkerheten och minskar biltrafiken. När biltrafiken minskar i närheten av förskolor, skolor samt platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet ökar säkerheten för de barn och unga som tar sig dit. Genom att placera hämta- och lämnaplatser en bit bort från verksamheterna, istället för dess direkta anslutning, kan biltrafiken minskas och utrymme skapas för mer aktivt resande. Detta främjar både hälsa, självständighet och hållbarhet, samtidigt som det stödjer den önskvärda utvecklingen mot ökad hållbarhet i samhället.

- Vid etablering av nya förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet ska placering väljas med hänsyn till en infrastruktur som främjar möjligheten att gå, cykla och åka kollektivt.
- För att skapa trygga och trafiksäkra hämta-lämna platser bör parkeringsplatser planeras med tillräcklig geografisk distans. Detta för att även möjliggöra för bilfria zoner vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet.
- Vid planering av en hämta-lämnaplats ska det finnas, eller finnas möjlighet att anlägga, en säker och trygg gångbana fram till förskolan, skolan och platsen för idrotts-, kultur- eller fritidsverksamheten.
- Cykelparkeringar ska placeras nära entréerna och utformas så att det är attraktivt att parkera sin cykel under en hel dag, med ramlås och om möjligt väderskydd. Cykelparkering för förskolor ska planeras med plats att låsa fast lådcyklar eller cykelvagnar.
- För att uppmuntra och underlätta för fler att resa kollektivt bör hänsyn tas till kollektivtrafiken och placering av busshållplatser. Detta är särskilt viktigt vid planering av kultur- och idrottsanläggningar där stora publikgrupper förväntas.
- Nödvändiga informationsinsatser och arbete med beteendeförändring ska kombineras med fysiska åtgärder och/eller trafikregleringar för att öka andelen som går, cyklar och åker kollektivt till verksamheterna och minska biltrafiken i dess närhet.

Hämta- och lämnafunktion vid befintliga förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet

För redan existerande förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet är det ofta mer begränsat att implementera omfattande förändringar, eftersom infrastrukturen och trafiksituationen redan är etablerad. Åtgärder för att möjliggöra för hämta-lämnplatser en bit bort från dessa befintliga verksamheter, och därav minska biltrafiken i dess närhet, ska anpassas efter de specifika förhållandena på platsen. I vissa fall kan det vara nödvändigt att införa trafikregleringar eller genomföra fysiska förändringar, medan andra situationer kan kräva insatser genom informationskampanjer. Ofta är det dock en kombination av dessa åtgärder som ger bäst resultat.

- För att möjliggöra för bilfria zoner vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet ska en tillräcklig geografisk distans till hämta-lämnplatser eftersträvas.
- Befintliga allmänna parkeringsplatser som ligger med ett avstånd från förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet ska vid behov och där det så är möjligt utnyttjas för att minska trafikbelastningen i närheten av dessa verksamheter. Detta kan exempelvis ske genom införandet av korttidsparkering.
- En säker och trygg gångbana ska finnas från de anvisade allmänna parkeringsplatserna till förskolan, skolan och platsen för idrotts-, kultur- och fritidsverksamheten.
- För att möjliggöra för bilfria zoner så ska trafikregleringar, så som parkeringsförbud eller förbud mot motorfordonstrafik, införas där så är möjligt och lämpligt.
- Nödvändiga informationsinsatser och beteendeförändrande åtgärder ska kombineras med fysiska åtgärder och/eller trafikregleringar för att främja gång, cykling och kollektivtrafik, och därmed minska biltrafiken kring förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet.

Definitioner och begrepp

Begrepp som är viktiga för att kunna förstå och följa riktlinjen:

Säker och trygg skolväg: vägar som kännetecknas av minimerad risk för konflikter med motorfordon, låga fordonshastigheter, låga motorfordonsflöden, bra belysning, god sikt, samt bra drift och underhåll.

Skola: Med skola avses grundskola.

Hämta-och lämnafunktion: hämta-lämnplatser för biltrafik.

Tillräcklig geografisk distans: Riktlinjen kan inte förutse alla tänkbara situationer, vilket innebär att en bedömning behöver göras baserad på platsens specifika förutsättningar. Bedömningen kan ta hänsyn till allmänna intressen, såsom en god trafikmiljö samt människors säkerhet och tillgänglighet. För att minska belastningen i direkt anslutning till förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet bör däremot hämta- och lämnaplatser placeras runt 200 meters avstånd, vilket motsvarar en 5 minuters promenad enkel väg. Undantag från detta avstånd kan göras i särskilda fall.

Bilfri zon: En bilfri zon innebär att på en begränsad sträcka hindra all eller viss trafik med motorfordon antingen permanent eller under vissa tider på dygnet.

Allmän plats: gata, väg, park, torg eller annat område som enligt en detaljplan är avsett för ett gemensamt behov.

Kvartersmark: Kvartersmark definieras i plan- och bygglagen som ”mark som enligt en detaljplan inte ska vara allmän plats eller vattenområde”, exempelvis anges ändamålet parkering.

Ansvar

Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att riktlinjen implementeras i den egna verksamheten. Kommunstyrelsen, genom stadsbyggnadsförvaltningen, ansvarar för att stödja nämnder och bolagsstyrelser i tillämpningen av riktlinjen.

Implementering och uppföljning

Stadsbyggnadsförvaltningen ansvarar för att genomföra en genomgång av riktlinjen med berörda förvaltningar och bolag efter beslut samt för att samordna en gemensam uppföljning efter införandet.

Uppföljning av riktlinjens krav på avstånd vid hämtning och lämning samt eventuella avvikelser sker kontinuerligt för respektive verksamhet, nämnd som styrelse.

Stadsbyggnadsförvaltningen
Remissredogörelse

Datum:
2025-09-08

Diarienummer:
KSN-2024-02034

Handläggare:
Shirin Khalil

Redogörelse över inkomna remissyttranden -Riktlinje för hämta- och lämnafunktion vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet

Riktlinjens syfte

Riktlinjen syftar till att stödja arbetet för en säker och hållbar trafikmiljö vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur-, och fritidsverksamhet. Målet är att skapa en trygg och säker omgivning och bidra till att fler går, cyklar eller reser kollektivt.

Sammanställning

Yttranden

Totalt antal inkomna 10

Beslutsdatum

Ute på remiss 11 april 2025 - 20 juni 2025

Innehåll

Riktlinjens syfte.....	1
Sammanfattning av remissförfarandet.....	2
Sammanfattning av inkomna synpunkter från remissrundan och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning	2
Översikt över inkomna yttranden.....	8

Sammanfattning av remissförfarandet

Kommunstyrelsen beslutade den 26 mars 2025 att ge berörda nämnder och kommunala bolag tillfälle att lämna synpunkter på riktlinjen. Förslag på riktlinjen remitterades också till Funktionsrätt Uppsala och UPS (Uppsala Pensionärsföreningars samarbetsråd). Remissen skickades med e-post den 11 april 2025. Remissinstanserna ombads inkomma med svar senast den 20 juni 2025.

Under samrådstiden har 10 antal skriftliga synpunkter inkommit. Synpunkterna behandlar i huvudsak avståndet mellan hämta- och lämnplatserna och verksamheterna samt finansiering och ansvarsfördelning av olika trafiksäkerhetsåtgärder.

Sammanfattning av inkomna synpunkter från remissrundan och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning

Nedan sammanfattas inkomna synpunkter och stadsbyggnadsförvaltningens bedömning.

Plan – och byggnadsnämnden

Positiv till riktlinjen och menar att mycket redan ingår i plan- och bygglovsprocessen:

- Avråder från att ha regel på 200 meters avstånd och vill i stället betona vikten av att syftet med avståndet uppfylls, det vill säga trafiksäkerheten
- Lyfter att det kan vara svårt för befintliga verksamheter att hitta lämpliga hämta- och lämnplatser som uppnår avståndet på 200 meter

- Varnar för att andra körbara ytor som är närmare målpunkten, men olämpliga av andra skäl, kan bli lockande att användas av bilförarna istället för den anvisade hämta- och lämnplatsen
- Lyfter att olika miljöer kräver olika lösningar och att samverkan mellan aktörer är avgörande
- Anser att det är viktigt att hämta-lämnplatser som ligger långt från entréerna har en trygg gångväg till målpunkten

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning:

Riktlinjen anger ett avstånd för att möjliggöra en bilfri zon kring verksamheterna. Utgångspunkten är ett avstånd på cirka 200 meter, men den slutliga bedömningen görs individuellt för varje verksamhet. Målet är att skapa en trafiksäker miljö för barnen samtidigt som hållbara resor uppmuntras.

Riktlinjen anger att när trafiksäkerheten planeras för en verksamhet bör hela trafiksituationen i och omkring området analyseras.

Riktlinjen anger att en säker och trygg gångbana ska finnas från de anvisade allmänna parkeringsplatserna till förskolan, skolan och platsen för idrotts-, kultur- och fritidsverksamheten.

Kulturnämnden

Positiv till målen om tryggare miljöer och aktivt resande, men:

- Betonar att små barn ofta behöver följas av vuxna hela vägen
- Vill ha parkeringsmöjlighet inom gångavstånd för medföljande vuxna
- Lyfter vikten av god belysning vid cykelparkeringar

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning:

- Riktlinjen anger att åtgärder för att möjliggöra för hämta- och lämnplatser en bit bort från verksamheter ska anpassas efter de specifika förhållandena på platsen
- Stadsbyggnadsförvaltningen instämmer att texten bör kompletteras så att riktlinjen tar hänsyn till god belysning vid cykelparkeringar
- Stadsbyggnadsförvaltningen kan komplettera texten, på sida 4, enligt kulturnämndens förslag på komplettering: "Cykelparkeringar ska placeras nära entréerna och utformas så att det är attraktivt att parkera sin cykel under en hel dag, med ramlås och om möjligt väderskydd *samt god belysning för ökad trygghet*. Cykelparkering för förskolor ska planeras med plats att låsa fast lådcyklar eller cykelvagnar"

Idrotts- och fritidsnämnden

Positiv till ökad trafiksäkerhet och hållbar mobilitet, men:

- Lyfter särskilda behov för idrottsverksamheter såsom att aktiviteterna sker på kvällar /helger och att en del aktiviteter innebär tung utrustning

- Lyfter vikten av bilparkeringar för familjer som bor i ytterområden och på landsbygden för att få ihop vardagen
- Parkeringslösningarna bör ta hänsyn till funktionsnedsatta
- Vill ha undantag från 200 metersavståndet
- Vill att riktlinjen kompletteras med vinteranpassade lösningar
- Vill att riktlinjen kompletteras med ett eget avsnitt eller bilaga med anpassade principer för idrottsverksamhet

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning:

- Riktlinjen möjliggör hämta- och lämnplatser med ett gångavstånd från verksamheterna
- Plan- och bygglagen reglerar parkering för rörelsehindrade personer som enligt Plan- och bygglagen (PBL) ska anordnas inom 25 meter från en tillgänglig och användbar entré
- Riktlinjen anger att åtgärder för att möjliggöra för hämta- och lämnplatser en bit bort från verksamheter ska anpassas efter de specifika förhållandena på platsen
- För att ta hänsyn till vinterväglag föreslår stadsbyggnadsförvaltningen att riktlinjen för nya verksamheter ändras och befintliga verksamheter kompletteras enligt följande *”En säker och trygg gångbana ska finnas, året om och alla tider på dygnet, från de anvisade allmänna parkeringsplatserna till förskolan, skolan och platsen för idrotts-, kultur- och fritidsverksamheten.”*
- Specifika lösningar för att underlätta för hållbart resande till och från fritidsverksamheter, exempelvis förvaring av skrymmande och tung utrustning, bör tas om hand inom idrott- och fritidsverksamheten och hanteras inte i denna riktlinje

Utbildningsnämnden

Positiv till ökad trafiksäkerhet och hållbart resande, men:

- Menar att kostnader för hämta- och lämnplatser vid nya eller befintliga förskolor och skolor inte bör belasta utbildningsnämndens budget, då detta även skulle innebära ökade bidrag till fristående aktörer
- Betonar behovet av uppföljning av efterlevnaden av riktlinjen, som inte får bli en uppgift för pedagogisk personal

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning:

Stadsbyggnadsförvaltningen har uppdaterat kostnads- och ansvarsfördelningen i tjänsteskrivelsen, daterad 5 september 2025, och anser att den är tillräcklig.

Tjänsteskrivelsen anger under rubriken *Ekonomiska konsekvenser* att *”Åtgärder för förbättring av trafiksituationen vid befintliga förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur-, och fritidsverksamhet som görs på allmän plats görs inom ramen för gatu- och samhällsmiljönämndens budget. Kostnaden för åtgärder kommer att beräknas individuellt för varje enskilt fall.*

Kostnaden för hämta- och lämnplatsen för nya förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur-, och fritidsverksamhet i nya detaljplaner kommer att variera beroende på förutsättningarna på platsen och övriga faktorer för den specifika verksamheten.

För byggnation av skolor och förskolor är det ofta Skolfastigheter AB som är fastighetsägare. I dessa projekt är det fastighetsägaren som finansierar hämta- och lämnplats, vilket leder till en ökad hyra för utbildningsnämnden. När det gäller idrotts- och fritidsanläggningar är det oftast Uppsala arenor och fastigheter som är fastighetsägare, vilket leder till en ökad hyra för idrotts- och fritidsnämnden.

För att värna om driftsekonomin för nämnderna behöver kostnaden för en hämta- lämnplats värderas i varje enskilt fall för att säkerställa att den är motiverad i relation till totalkostnaden. Finansieringen ska beaktas i mål- och budgetprocessen.”

Riktlinjen behandlar utformning av hämta- och lämnplats och hanterar inte dess efterlevnad.

Uppsala kommun Skolfastigheter AB

Positiva till målen om trafiksäkerhet, men:

- Betonar att parkering på allmän plats inte alltid är möjlig p.g.a. likställighetsprincipen
- Kräver tidig behovsanalys och riskbedömning
- Vill ha tydlig ansvarsfördelning och fördelningsnyckel för kostnader
- Varnar för att för få platser kan skapa osäker trafikmiljö

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning:

Allmänna parkeringsplatser kan inte reserveras för en enskild verksamhet. Inom varje projekt bör det göras en inventering av området och de tillhörande parkeringsplatserna för att bedöma om hänvisning dit är möjlig. Regleringen av dessa platser kan med fördel ses över så att den utgår från faktisk användning och belägningsgrad. Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår att komplettera riktlinjen med regelverket kring parkering på allmänplats och likställighetsprincipen. Detta kan kompletteras under stycket *Definitioner och begrepp*.

Stadsbyggnadsförvaltningen har uppdaterat kostnads- och ansvarsfördelningen i tjänsteskrivelsen, daterad 5 september 2025, och anser att den är tillräcklig.

Tjänsteskrivelsen anger under rubriken *Ekonomiska konsekvenser* att ”Åtgärder för förbättring av trafiksituationen vid befintliga förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur-, och fritidsverksamhet som görs på allmän plats görs inom ramen för gatu- och samhällsmiljönämndens budget.

Kostnaden för åtgärder kommer att beräknas individuellt för varje enskilt fall.

Kostnaden för hämta- och lämnplatsen för nya förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur-, och fritidsverksamhet i nya detaljplaner kommer att variera beroende på förutsättningarna på platsen och övriga faktorer för den specifika verksamheten.

För byggnation av skolor och förskolor är det ofta Skolfastigheter AB som är fastighetsägare. I dessa projekt är det fastighetsägaren som finansierar hämta- och lämnplats, vilket leder till en ökad hyra för utbildningsnämnden. När det gäller idrotts- och fritidsanläggningar är det oftast Uppsala arenor och fastigheter som är fastighetsägare, vilket leder till en ökad hyra för idrotts- och fritidsnämnden.

För att värna om driftsekonomin för nämnderna behöver kostnaden för en hämta-lämnplats värderas i varje enskilt fall för att säkerställa att den är motiverad i relation till totalkostnaden. Finansieringen ska beaktas i mål- och budgetprocessen."

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB

Positiva till målen om trafiksäkerhet, men:

- Efterfrågar tydligare ansvarsfördelning, koppling till parkeringsnormer, detaljplaner och styrdokument
- Vill ha klarhet om finansiering, underhåll och om riktlinjerna även gäller friskolor
- Ser risk för trängsel och osäker miljö vid för få parkeringsplatser

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning:

Stadsbyggnadsförvaltningen har uppdaterat kostnads- och ansvarsfördelningen i tjänsteskrivelsen, daterad 5 september 2025, och anser att den är tillräcklig.

Tjänsteskrivelsen anger under rubriken *Ekonomiska konsekvenser* att "Åtgärder för förbättring av trafiksituationen vid befintliga förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur-, och fritidsverksamhet som görs på allmän plats görs inom ramen för gatu- och samhällsmiljönämndens budget.

Kostnaden för åtgärder kommer att beräknas individuellt för varje enskilt fall.

Kostnaden för hämta- och lämnplatsen för nya förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur-, och fritidsverksamhet i nya detaljplaner kommer att variera beroende på förutsättningarna på platsen och övriga faktorer för den specifika verksamheten.

För byggnation av skolor och förskolor är det ofta Skolfastigheter AB som är fastighetsägare. I dessa projekt är det fastighetsägaren som finansierar hämta- och lämnplatser, vilket leder till en ökad hyra för utbildningsnämnden. När det gäller idrotts- och fritidsanläggningar är det oftast Uppsala arenor och fastigheter som är fastighetsägare, vilket leder till en ökad hyra för idrotts- och fritidsnämnden.

För att värna om driftsekonomin för nämnderna behöver kostnaden för en hämta-lämnplats värderas i varje enskilt fall för att säkerställa att den är motiverad i relation till totalkostnaden. Finansieringen ska beaktas i mål- och budgetprocessen."

Riktlinjen anger att när trafiksäkerheten planeras för en verksamhet bör hela trafiksituationen i och omkring området analyseras. Utgångspunkten är ett avstånd på cirka 200 meter mellan hämta- och lämnplatser och verksamhet, men den slutliga bedömningen görs individuellt med hänsyn till övriga rådande styrdokument.

Riktlinjen anger att " Riktlinjen ska tillämpas på kommunala förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur- och fritidsverksamhet, men bör även eftersträvas inom privata verksamheter."

Funktionsrätt i Uppsala

Positiva till riktlinjen men anser att den saknar funktionsrättsperspektiv:

- Kritisk till att det tas för givet att alla med funktionsnedsättning har rätt till skolskjuts eller färdtjänst och att angöra verksamheten med bil är en förutsättning för skolgång och fritid för elever med funktionsnedsättning
- Föreslår att vårdnadshavare med funktionshinder samt vårdnadshavare till barn med funktionshinder vid behov ska beviljas rätt till angöring nära entréer
- Betonar att även gångvägar måste vara anpassade för olika funktionsnedsättningar (belysning, väderskydd, allergifritt, viloplatser)

Stadsbyggnadsförvaltningens bedömning:

Riktlinjen anger att när trafiksäkerheten planeras för en verksamhet bör hela trafiksituationen i och omkring området analyseras. Utgångspunkten är ett avstånd på cirka 200 meter mellan hämta- och lämnplats och verksamhet. Den slutliga behovsbedömningen, av bland annat antalet parkeringsplatser, görs dock individuellt med hänsyn till övriga rådande styrdokument.

Plan- och bygglagen reglerar parkering för rörelsehindrade personer som enligt Plan- och bygglagen (PBL) ska anordnas inom 25 meter från en tillgänglig och användbar entré. Parkeringstillstånd för rörelsehindrade personer utfärdas av Uppsala kommun. Riktlinjen hanterar inte system för särskilda parkeringstillstånd.

Stadsbyggnadsförvaltningen föreslår att komplettera med en ny begreppsförklaring *"Säker och trygg gångbana mellan hämta- och lämnplatser till verksamheten"* under *Definitioner och begrepp*. Förslag till komplettering: *"Säker och trygg gångbana mellan hämta- och lämna platser och verksamheten: Gångbanor från angöringsplats till verksamhetens entré måste vara anpassade efter barnens behov vad gäller exempelvis orienterbarhet, belysning, avsaknad av allergiframkallande växtlighet samt tillgång till vilopunkter."*

Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd

Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd har inte inkommit med synpunkter.

Översikt över inkomna yttranden

Remissinstanser	Remissvar
Nämnder och råd	
Kulturnämnden	X
Plan- och byggnadsnämnden	X
Utbildningsnämnden	X
Idrott- och fritidsnämnden	X
Bolag	
Uppsala kommun Skolfastigheter AB	X
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	X
Organisationer	
Funktionsrätt i Uppsala	X
Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd	